

دستگاه‌های تبلیغاتی هم - چه صداوسیما، چه مطبوعات، چه این وبگاه‌های فضای مجازی - بذر ناامیدی نپاشند در مردم؛ جوری حرف نزنند که یک عده‌ای را ناامید کنند از اسلام؛ نه، حالا می‌خواهند انتقاد هم بکنند، انتقاد کنند؛ بنده با انتقاد منطقی مخالف نیستم، منتها ناامید نکنند مردم را. (۱۳۹۷/۰۵/۲۲)

www.basirat.ir

حرف روز چرا از پیچ اقتصاد عبور نمی‌کنیم؟

مهم‌ترین دغدغه دولت سیزدهم، بهبود شرایط اقتصادی است؛ با این حال می‌خواهیم به این سؤال پاسخ دهیم که با وجود همه تلاش‌ها و تحرکاتی که توسط دولت‌های پیشین انجام شده، چرا از مشکلات عبور نمی‌کنیم؟ در پاسخ به این پرسش باید گفت، برای عبور از رودخانه مشکلات، در ابتدا باید شناگر خوبی باشید و متأسفانه دولت‌ها تاکنون شناگران خوبی نبوده‌اند؛ از این رو یا چشم امیدشان به آن طرف رودخانه، خشک شده و یا بیهوده در غرقاب مشکلات دست و پا زدند. شناگر نبودن یعنی اینکه: ۱- هم راه، هم پهنای راه: ما هنوز در اقتصاد در مورد آنچه که هستیم و آنچه که باید باشیم، به فهم مشترک نرسیده‌ایم. از این رو دائم از این پارادایم به آن الگو و از این شاخه به آن شاخه می‌پریم و اقتصاد سال‌هاست که در کشاکش دست مرئی دولت و دست نامرئی بازار قرار گرفته و در انقباض و انبساط سیاست‌ها و قطع و وصل یارانه‌ها دست و پا می‌زند. ۲- رفتار باری به هر جهتی: از آنجایی که همیشه هشتمان در گرو نه است، فرصت اندیشیدن به آینده و بحران‌های آن را نداریم، همان‌گونه که نشانه‌های جهان کنونی در گذشته قابل شناسایی بودند، نشانه‌های جهان آینده نیز در زمان حال، پیدا و قابل دیدن هستند؛ اما باز غافلگیر می‌شویم و به جای کنش، دائماً در حال واکنش هستیم. در سیاست‌گذاری‌ها علاقه‌ای به شناخت آینده نداریم و دقیقاً «باری به هر جهتی» رفتار می‌کنیم. ۳- شنا با یک دست: مدیریت اقتصادی به سبک دولتی و با تکیه بر یک محصول، مثل شنا کردن در رودخانه با یک دست است؛ به زبانی ساده، دولت‌ها اصرار دارند تا به تنهایی و بدون توجه به بخش خصوصی و ظرفیت‌های مردمی و تنها با اتکا به فروش نفت از مشکلات عبور کنند؛ کاری تقریباً ناشدنی! دولت باید بپذیرد تنها در اموری که مردم نمی‌توانند انجام بدهند و یا بخش خصوصی مایل به سرمایه‌گذاری نیست، باید ورود کند و در بقیه موارد فقط و فقط باید نظارت کند.

نکته پایانی: در شرایط امروز، تنها راه برای دولت نوپای رئیس، عبرت از گذشته و تکیه بر توانایی داخلی برای خلق ثروت است. خلق ثروتی که بدون تولید شدنی نیست؛ تولید خوب، نیازمند دانش است و دانش از ذهن انسان‌ها بیرون می‌آید؛ بنابراین کافی است دولت سیزدهم علف‌های هرز را حرص کند و خاک را مرطوب نگه دارد، خواهید دید که دانه‌ها خیلی زود به جوانه تبدیل می‌شوند.

(نویسنده: حسین حسینی نژاد)

گزارش روز تحریم‌های روسیه و ایران؛ دو چهره متفاوت از اتحادیه اروپا

به نقل از رویترز، پس از تعیین ضرب‌الاجل پرداخت گاز به روبل از سوی روسیه، کشورهای اروپایی برای جلوگیری از قطع گاز، در کمتر از یک ماه سازوکار لازم برای آن را فراهم کردند. بر اساس این سازوکار، شرکت‌های اروپایی واردکننده گاز روسیه می‌توانند بدون نقض تحریم‌های آمریکا و اتحادیه اروپا، پول گاز را به روبل پرداخت کنند. دولت صربستان نیز به‌تازگی اعلام کرد که علاوه بر این کشور، ۹ کشور اروپایی دیگر به جمع پرداخت پول گاز به روبل روسی پیوسته‌اند.

گزاره‌های خبری: ۱- در تقابل با تحریم‌های روسیه و تحریم‌های ایران، دو وجه مختلف از اتحادیه اروپا را می‌توان مشاهده کرد؛ اول، اتحادیه اروپایی که در تحریم‌های متأثر از بحران اوکراین، تمام شرکت‌های خود را موظف می‌کند تا نزد گاز پروم بانک، حساب ارزی ایجاد کنند و بر اساس یک سازوکار تعیین‌شده توسط مسکو، منابع دلاری خود را نزد این بانک به‌عنوان یکی از بانک‌های خصوصی روسیه، سپرده‌گذاری نمایند و از طریق دریافت روبل، بدهی خود را به شرکت گاز پروم تسویه کنند. وجه دیگر اتحادیه اروپا در مقابل تعهدات برجای مانده که در زمان خروج آمریکا از برجام، تروئیکای اروپایی با وعده‌های بسیار، ایران را مجاب کردند تا در توافق هسته‌ای بماند و بعد از یک دوره زمانی چندماهه، صرفاً طرح کانال مالی SPV و اینستکس را پیشنهاد دادند. در پایان نیز بعد از یک سال و اندی، نه‌تنها این کانال‌های مالی عملیاتی نشدند، بلکه در یک سناریوی از قبل هماهنگ شده با کاخ سفید، اقدام به رونمایی نمادین و دروغین از این سازوکارها کردند. ۲- دقت کنیم که طرح پیشنهادی اروپا به ایران، نسبت به طرح فعلی در بحران گاز با روسیه، به‌مراتب سطح و سازوکاری پایین‌تر داشت؛ توضیح بیشتر اینکه، کانال مالی SPV و اینستکس قرار نبود با ایران مستقیماً تجارت کند و نفت و گاز ایران را خریداری نماید، بلکه منابع ایران را در کشورهای دیگر (مثلاً کشورهای شرق آسیا) به اتحادیه اروپا منتقل می‌کرد و ایران نیز از این منابع در کشورهای اروپایی، کالاهایی را باید متقاضی می‌شد که در چارچوب خواست اتحادیه اروپا می‌بود! ۳- سؤال اساسی اینجاست که اروپایی که در مواجهه با ایران به بهانه‌های مختلف، از انتفاع اقتصادی ایران از برجام در قبال خروج آمریکا از این توافق طفره می‌رفتند، آیا نمی‌توانستند سازوکاری همچون سیستم تجارت با روسیه برای ایران ایجاد کنند؟ پاسخ این سؤال مشخص است؛ اتحادیه اروپا در زمینه توافق هسته‌ای، صرفاً در زمین واشنگتن بازی می‌کند. لذا در مذاکرات با تروئیکای اروپایی باید همیشه مواظب خدعه و بدعهدی آن‌ها بود.

گزاره تحلیلی: نوع مواجهه اروپا با تحریم‌های روسیه، این موضوع مهم را آشکار ساخت که کشورهای اروپایی چنانچه بخواهند و سعی در سنگ‌اندازی در مسیر مذاکرات نداشته باشند، حداقل از دو طریق می‌توانند موجبات انتفاع اقتصادی ایران را فراهم کنند؛ یکی ایجاد سازوکاری جدا، همچون سیستمی که جهت تجارت با گاز روسیه فراهم کردند؛ و دیگری عمل به همان تعهداتی که در برجام برای آن‌ها تکلیف شده است. درواقع امتناع تروئیکای اروپایی از تعهدات خود در برجام به بهانه تحریم‌های آمریکا، دروغی بیش نیست! (نویسنده: علی محمدی)

خبر ویژه روابط روسیه و رژیم صهیونیستی تیره‌تر می‌شود!

روزنامه معاریو در گزارشی عنوان کرد که «پس از بگومگوهای اخیر میان وزیر خارجه روسیه و اسرائیل، دیگر نمی‌توان روسیه را دوست اسرائیل دانست». در همین راستا برخی از تحلیل‌گران معتقدند، این تیرگی روابط ممکن است دست صهیونیست‌ها را از سوریه کوتاه کند. دخالت مستقیم رژیم صهیونیستی به سود اوکراین، آن‌ها را از حالت بی‌طرفی خارج خواهد کرد و قطعاً این اتفاق می‌تواند بر مسئله سوریه و تحرک مقاومت در این کشور تأثیر مستقیم بگذارد. باید منتظر ماند و دید روابط روسیه و صهیونیست‌ها به کجا ختم می‌شود.

طرح دولت برای کنترل قیمت کالاهای اساسی

معاون اول رئیس‌جمهور دیشب در برنامه صف اول شبکه خبر به تشریح اقدامات دولت سیزدهم در عرصه خنثی‌سازی تحریم‌ها پرداخت و گفت: «در گذشته با کوچک‌ترین موضع‌گیری رئیس‌جمهور آمریکا، شاخص‌های اقتصادی تغییر می‌کرد اما امروز آن‌ها متوجه شده‌اند که تحرکات و موضع‌گیری‌های آن‌ها چالش‌آفرین نیست. دولت سیزدهم اقدامات خوبی در عرصه خنثی‌سازی تحریم‌ها داشته است؛ دولت بدون استقراض و با همان منابعی که در اختیار داشت، ظرف سه تا چهار ماه توانست وضعیت کالاهای اساسی را به نقطه مناسب برساند. برخی اقتصاددانان پیش‌بینی می‌کردند که قیمت دلار به ۴۰ هزار تومان برسد، اما با اقدامات دولت و گشایش‌های مالی که صورت گرفت، شاخص‌های اقتصادی ثبات پیدا کرد. در اوایل کار دولت سیزدهم، نرخ تورم ۵۰ درصد رشد داشته اما این رقم در پایان سال گذشته به حدود ۳۵ درصد رسید». مخبر در ادامه، سیاست دولت در کنترل قیمت کالاهای اساسی با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی را این‌گونه برشمرد: «برای نان سنتی، یارانه‌ای در نظر گرفته شده که طبق مصوبه مجلس باید به‌صورت کالابرج الکترونیکی پرداخت شود و برای کالاهای اساسی دیگر نیز مبلغی ماهانه در نظر گرفته شده تا افزایش قیمت‌ها جبران شود. این کمک‌هزینه‌ها قبل از آزادسازی قیمت‌ها، به حساب سرپرستان خانوار واریز خواهد شد در کنار این تمهیدات، برای دهک‌های پایین جامعه سبد سهام نیز در نظر گرفته شده است».

جنگ جهانی گندم؛ از تخیل تا واقعیت

به گزارش فائو، روسیه و اوکراین روی‌هم‌رفته تقریباً یک‌سوم صادرات جهانی گندم را تأمین می‌کنند و از زمان حمله روسیه به همسایه خود، صادرات گندم در بنادر دریای سیاه به کمترین حجم خود در طول ۱۰ سال گذشته رسیده و گاهی در برخی از این بنادر صادرات گندم متوقف شده است و این یعنی شروع بحران گندم در جهان. معاملات آتی گندم در بورس شیکاگو نشان می‌دهد، قیمت گندم به بالاترین سطح خود در ۱۴ سال گذشته رسیده است و انتظارات برای افزایش بیشتر قیمت نیز وجود دارد. مؤسسات مطالعاتی بین‌المللی در آمریکا اعلام کرده‌اند در صورت بسته ماندن صادرات گندم از دریای سیاه، قیمت‌ها ممکن است تا ۱۴،۵۰ دلار افزایش یابد و تا مدت‌های مدید این قیمت‌ها نزولی نشود. چین به‌عنوان یکی از تولیدکنندگان گندم و بزرگ‌ترین واردکنندگان گندم از هم‌اکنون اقدام به پیش‌خرید گندم کرده است این مسئله موجب می‌شود تا کمبود گندم در جهان به‌شدت به چشم آید و در این جنگ خرید، هرکس بیشترین پول را پرداخت کند، گندم راحت‌تری به دست می‌آورد. هم‌اکنون کشورهایی همچون لبنان، سومالی، سوریه، ترکیه، مصر، تونس و لیبی با مشکل کمبود گندم مواجه هستند. در اروپا نیز اغلب کشورها با مشکل مواجه هستند تا جایی که این روزها حتی در لندن نیز شاهد صف‌های طولانی مردم برای گرفتن غذای یارانه‌ای و مجانی هستیم. تحلیلگران معتقدند این مشکلی نیست که به این زودی حل شود. ذخایر گندم در همه‌جا به بدترین میزان رسیده است و شاید کشورهایی که پول داشته باشند بتوانند از این بحران عبور کنند، آن‌هم به‌شرط مصرف بهینه و درست.

مطهری: تشابهات پدرم و آیت‌الله خامنه‌ای بسیار بود

«مجتبی مطهری» استاد دانشگاه تهران در برنامه دستخط تلویزیون گفت: «شهید مطهری به‌صورت دقیق منافقین را می‌شناخت و برای همین موافق نبود رجوی و دار و دسته‌اش برای استقبال از امام (ره) به فرودگاه بیایند. شهید مطهری، امام خمینی (ره)، علامه طباطبایی و مقام معظم رهبری برای جامعه اصالت و هویت ذاتی قائل هستند. از دیدگاه استاد مطهری، ولایت‌فقیه یعنی هدایت و نظارت فراگیر فقیه در همه امور. استاد مطهری و آیت‌الله خامنه‌ای عمیق‌ترین رابطه را داشتند و پدرم همیشه به ما توصیه می‌کرد پای صحبت‌های حضرت آقا در مشهد بنشینیم. نخستین فردی که بر بالین شهید مطهری در بیمارستان رسید آیت‌الله خامنه‌ای بودند. تشابهات پدرم و آیت‌الله خامنه‌ای بسیار زیاد است؛ به‌ویژه در روشن‌بینی و خلایقیت». فرزند ارشد شهید مطهری درباره مواضع برادر کوچکش نیز گفت: «به لحاظ تفکرات سیاسی با برادر علی منطبق نیستم و ضمن احترام به نظراتش، بسیاری از آن‌ها را قبول ندارم. معمولاً من و مادر به علی توصیه می‌کنیم اظهارنظرهای خارج از چارچوب نکند؛ اما او به حرف ما گوش نمی‌کند!».

◀ **سپرده‌های ایران در بانک‌های خارجی /** بانک تسویه‌حساب‌های بین‌المللی در جدیدترین گزارش اعلام کرد، میزان سپرده‌های ایران نزد بانک‌ها و مؤسسات مالی خارجی در پایان سه‌ماهه چهارم ۲۰۲۱ بالغ بر ۱۷،۵۶۳ میلیارد دلار بوده است. از کل سپرده‌های ایران نزد این بانک‌ها و مؤسسات، حدود ۶ میلیارد دلار به یورو و ۱،۷ میلیارد دلار به ین ژاپن نگهداری می‌شود. سهم دلار از کل سپرده‌های ایران فقط ۱۹۵ میلیون دلار اعلام شده است.

◀ **نگرانی ایران از امنیت افغانستان /** وزیر خارجه ایران در گفت‌وگو با دبیرکل سازمان ملل، اوضاع انسانی و امنیتی در افغانستان را بسیار نگران‌کننده توصیف کرد و تشکیل دولت فراگیر با مشارکت همه اقوام در این کشور را ضروری برشمرد. امیرعبداللهیان همچنین خواستار توجه سازمان ملل به وظایف خود در قبال آوارگان شد و افزود: «بحران اوکراین نباید مانع توجه جامعه جهانی به وضعیت فاجعه‌بار انسانی در افغانستان شود». گوترش در این گفت‌وگو ابراز امیدواری کرد: «صندوق ملل متحد بتواند حمایت‌های بیشتری از ایران در حمایت از آوارگان به عمل آورد». بر اساس آمارهای رسمی، حدود ۵ میلیون افغانستانی مهاجر در ایران زندگی می‌کنند.

◀ **روش جدید برای پرداخت یارانه نان /** مدیرکل روابط عمومی استانداری زنجان اعلام کرد: «تجهیز ناوایی‌ها به کارخوان‌های هوشمند در استان زنجان آغاز شده است. بر اساس این طرح، هیچ تغییری در حجم و قیمت نان خریداری‌شده توسط مردم انجام نشده و تنها خرید توسط کارت‌های بانکی صورت می‌گیرد. ناوایی‌های زنجان به کارخوان‌های هوشمند متصل می‌شوند تا به ازای تعداد نان‌های فروخته شده، یارانه نان به ناوا تعلق گیرد».

◀ **جبران دستمزد کارگران در دولت سیزدهم /** «رضا وفايي یگانه» سرپرست معاونت اقتصادی و کسب‌وکار اتاق تعاون ایران گفت: «دستمزد کارگران در دهه ۹۰ متناسب با نرخ تورم افزایش نیافت و دولت سیزدهم با تحقق شعار عدالت محوری و رسیدگی به معیشت اقشار کم‌درآمد، کم‌کاری دولت قبل در افزایش مزد کارگران را جبران کرد». وی خاطرنشان کرد: «افزایش هزینه‌های دستمزد بر روی هزینه‌های تولید در صنایع مختلف، درنهایت ۵ تا ۱۰ درصد هزینه تمام شده کالاها را افزایش می‌دهد».

◀ **رکوردشکنی تجارت ایران با روسیه /** نماینده تجاری روسیه در ایران گفت: «حجم مبادلات تجاری ایران و روسیه در سال ۲۰۲۱ به ۴ میلیارد دلار رسید. ۱۰ سال و نیم سفیر روسیه در تهران بودم و هرگز به چنین رقمی نرسیده بودیم. امیدوارم از این اعداد هم عبور کنیم. با توجه به اعمال تحریم‌های بی‌سابقه علیه روسیه، انگیزه بیشتری در همکاری میان دو کشور ایجاد شده است».

◀ **تجویز آرام‌بخش روسی برای کشورهای غربی /** «سرگئی لاوروف» وزیر خارجه روسیه خطاب به کشورهای غربی گفت: «اگر به خاطر جنگ اوکراین نمی‌توانید راحت بخوابید، چند توصیه برایتان دارم تا با آرامش بخوابید: تصور کنید این جنگ در آفریقا و خاورمیانه رخ داده است. تصور کنید اوکراین، فلسطین و روسیه، آمریکا است!».